

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato:

15.01.2025

Vår ref:

2023/37552

Deres dato:

20.11.2024

Deres ref:

2022/6321

HALDEN KOMMUNE

Postboks 150

1751 HALDEN

Saksbehandler, innvalgstelefon

Jorunn Skram, 32266826

Halden - Innsigelser og faglige merknader til høring av detaljregulering for Svingen pukkverk

Vi viser til brev datert 20. november 2024, mottatt her 11. desember 2024, med høring av detaljregulering for Svingen pukkverk.

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus fremmer innsigelser til foreslått detaljregulering for Svingen pukkverk i Halden kommune for å ivareta nasjonale og regionale interesser, jf. plan- og bygningsloven § 5-4.

Vi fremmer innsigelser til planforslaget fordi påvirkningen på grunnvann og den tilhørende påvirkningen på overflatevann ikke er utredet i henhold til vannforskriften. Videre vil uttak under grunnvannstand øke risikoen for at grunnvann vil bli forurensset og påvirke kjemisk tilstand i grunnvannet. Dette er heller ikke utredet.

Vi viser til våre vurderinger nedenfor for utdyping av innsigelsene. Vi har også en del faglige merknader og anbefalinger til planforslaget. Vi stiller oss til disposisjon for å drøfte løsninger på vår innsigelse. Dersom vi ikke blir enige, må saken oversendes Statsforvalteren etter de ordinære rutinene for meklings, jf. plan- og bygningsloven § 5-6.

Bakgrunn

Formålet med planforslaget er å utvide masseuttaket for å forlenge driften av pukkverket. Pukkverket utvides mot sør og øst, i tillegg økes uttaket i dybde. Arealet utvides med 12,1 dekar (daa) og dybden går fra nåværende kote -27 til kote -50. Denne utvidelsen vil forlenge driften av pukkverket i om lag 10 år. Etter dette planlegges det at området kan benyttes massedeponi for å deponere ikke-forurensende masser opp til kote +17. Innenfor pukkverksområdet er det også

E-postadresse:
sfospost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Pb 325
1502 Moss

Besøksadresse:
Moss: Vogts gate 17
Drammen: Dr. Hansteinsgate 9
Oslo: Stensberggata 27

Telefon: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/os
Org.nr. 974 761 319

betongproduksjon og et asfaltverk, som videreføres i nytt planforslag. Størrelsen på planområdet er ca. 177 daa.

Planområdet ligger på Vestgård, like inntil Svinesundparken ved krysset mellom E6 og riksvei 204. Området ligger ca. 6 km vest for Halden sentrum og ca. 3,4 km nord for Svinesundbroa.

Den foreslåtte planavgrensningen for Svingen pukkverk er i hovedsak avsatt til næringsvirksomhet i kommuneplanens arealdel. Sørlige og sørøstlige deler av planområdet er avsatt til framtidig råstoffutvinning og omfatter større deler av dagens skogkant mellom uttaket og tilgrensende jorde. I tillegg er mindre områder i sørvest og sørøst avsatt til LNF –spredt boligbebyggelse.

Det er vurdert at tiltaket ikke krever konsekvensutredning.

Vi ga innspill til planarbeidet, i vårt brev datert 20. november 2023.

Statsforvalterens rolle

Vi skal bidra til at planer ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser innen landbruk, klima og miljøvern, folkehelse, barn og unges interesser, samfunnssikkerhet og gravplasser. Statsforvalteren skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer innen våre ansvarsområder blir fulgt opp i kommunale planer. Kommunen er planmyndighet og har ansvaret for at plan- og bygningslovens formelle krav til innhold og planprosess oppfylles i planarbeidet.

Vurdering

Vi har vurdert planforslaget ut fra våre ansvarsområder, og vi har følgende konkrete merknader knyttet til nasjonale og viktige regionale interesser:

Naturmangfold

Det er positivt at det er gjennomført kartlegging av naturtyper og arter sør for det eksisterende steinbruddet. Den tidligere registrerte hule eika får nå *svært stor verdi* etter metodikken i M-1941. Det er avsatt en hensynssone med radius 15 meter rundt eika, med bestemmelser om at det ikke tillates tekniske tiltak i sonen. Vi viser imidlertid også til anbefalingene i rapporten om at det er viktig at eika beskyttes med gjerde. Vi kan ikke se at dette er sikret i bestemmelsene, og vi ber om at dette tas inn som et rekkefølgekrav.

Støy

Det er utarbeidet en egen støyrapport som vurderer støy som følge av den totale driften ved pukkverket. Støyvurderingen er gjort iht. støyretningslinje T-1442/2021 og forurensningsforskriftens kapittel 30. Støyberegningene viser at ingen støyfølsom bebyggelse vil havne i gul eller rød støysone fra driften i masseuttaket og ingen støyfølsom bebyggelse vil få overskridelser iht. forurensningsforskriften kap. 30-7.

Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av virksomhetens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene og ikke tatt med i beregningene. **Trafikk fra kunder eller fra annen virksomhet innenfor planområdet, deriblant eksisterende betongverk og asfaltverk er heller ikke tatt med i vurderingene. Dette mener vi er en mangel ved forslaget.**

Vi viser også til kap. 2.5 i støyretningslinjen om at når det er støy fra flere kilder, hvorav minst en i gul sone, skal samlet støybelastning vurderes og ved behov beregnes. Slik vi vurderer støyutredningen, er dette ikke gjort, og vi ber om at dette gjøres. **Det må gjennomføres støyvurderinger fra alle virksomheter som det reguleres for, herunder samlet støybelastning.**

Det er foreslått en bestemmelse som skal sikre at støy fra driften av steinbruddet skal holde seg innenfor kravene gitt i forskriftens § 30-7, med unntak for støy fra sprenginger. Disse grenseverdiene er ikke innarbeidet i bestemmelsene. Vi mener planbestemmelsene konkret bør angi høyeste tillatte støynivå på fasade og på uteoppholdsarealer for eksisterende bebyggelse i henhold til tabell 2 i støyretningslinjen, samt evt. hvordan kvalitetskriteriene skal være oppfylt for å ivareta støyfølsom bebyggelse.

Vannmiljø og forurensing

I vannforskriften § 4 står det at tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand. Vannforskriften er fulgt opp gjennom den regionale vannforvaltningsplanen som fastsetter konkrete miljømål. Vi ber om at regional vannforvaltningsplan nevnes under regionale planer i planbeskrivelsen.

Resipienten for avrenning fra planområdet er Unnebergbekken, som er sjørrettførende nedstrøms utslippspunktet fra pukkverket. Vannforekomsten 001-242-R *Unnebergbekken* har dårlig økologisk tilstand, blant annet svært dårlig tilstand for nitrogen. Videre har kystvannforekomsten 0101010202-1-C *Iddefjorden hovedbasseng* moderat økologisk tilstand, også for nitrogen.

Vi ser positivt på at det er utarbeidet et eget notat med vurdering av vannmiljø. Her redegjøres det blant annet for resultater av tidligere overvåking. Det konkluderes med at rensetiltakene knyttet til dagens pukkverk ikke er tilstrekkelige og at utslipp fra pukkverket har en forverrende effekt på vannkvaliteten i Unnebergbekken. I notatet foreslås det derfor å etablere sedimentasjonsbasseng inne på pukkverktomta, i tillegg til at grøfta øst for Vestgårdvegen optimaliseres med blant annet våtmarksfilter for rensing av nitrogen. Det er viktig at etablering av rensetiltakene er fastsatt gjennom rekkefølgebestemmelser.

Avrenning av nitrogen vil bidra til forhøyede konsentrasjoner i bekken og videre til Oslofjorden. Oslofjorden har gjennom lang tid vært sterkt belastet med høye nitrogentilførseler, og tilførselene må reduseres raskt for å bedre tilstanden. Vi ser derfor positivt på at det skal etableres våtmarksfilter som en del av renseløsningen for å redusere nitrogen i utslippsvannet.

Notatet om vannmiljø foreslår overvåking med prøvetakingspunkter, frekvens og parametere. Reguleringsbestemmelsene stiller krav til månedlig måling av vannkvalitet i Unnebergbekken oppstrøms og nedstrøms utslippspunktet fra pukkverket. Bestemmelsene henviser til grenseverdier i forurensningsforskriftens § 30-6. Vi viser også til forskriftens krav om at tilstandsklassen for resipienten ikke skal endres, og at den til enhver tid gjeldende veileder for tilstandsklassifisering av vann skal benyttes. Vi forutsetter derfor at vannforskriften med tilhørende klassifiseringsveileder legges til grunn for videre krav til overvåking og vurdering av miljøtilstand og tiltaksbehov. Dette innebærer at utslippet ikke skal medføre at miljøtilstanden i vannresipienter forringes eller gjør det vanskeligere å oppnå miljømålene jf. vannforskriften.

Vi gjør oppmerksom på at eventuelle tillatelser etter forurensningsregelverket vil kunne stille utslippskrav som innebærer behov for andre avbøtende tiltak og renseløsninger enn de som er omtalt i plandokumentene.

Uttak av masser (innsigelse)

I planforslaget tillates uttak av stein under grunnvannstand. Å ta ut masser under grunnvannstand vil kunne senke grunnvannstanden i et større område, og dermed kunne påvirke kvantitativ tilstand i grunnvannet. En senkning av grunnvannstanden i området kan også påvirke vannføringen i overflatevann, og dermed påvirke miljøtilstanden i disse. Vi fremmer **innsigelse** til planforslaget fordi påvirkningen på grunnvann og den tilhørende påvirkningen på overflatevann ikke er utredet i henhold til vannforskriften.

Utfylling med ikke-forurensende masser (innsigelse)

I foreslåtte reguleringsbestemmelser tillates det oppfylling med ikke-forurensende masser. Dette er å anse som et avfallsanlegg, og denne typen massedeponi vil kunne kreve en tillatelse etter forurensningsloven § 11 jf. § 29. Kommunen bør vurdere om det er hensiktsmessig å regulere området til et avfallsanlegg for ikke-forurensende masser. Det bør fremgå tydelig hvilke typer masser som er tiltenkt å skulle kunne deponeres på de avsatte områdene. Vi tolker at det er snakk om naturlige jord- og steinmasser som ikke defineres som forurenset i henhold til forurensningsforskriften kap. 2. Vi anbefaler at dette defineres i reguleringsbestemmelsene.

Utfylling med ikke-forurensende masser under grunnvannstand vil kunne medføre forurensing av grunnvannet. Notatet om vannmiljø omtaler imidlertid ikke faren for forurensning av grunnvann, tilhørende påvirkning på overflatevann og behovet for avbøtende tiltak knyttet til dette. Dette må utredes nærmere, og vi fremmer **innsigelse** til planforslaget på grunn av manglende utredning av fare for forurensing av grunnvann.

Ellers viser vi til at tiltak i grunnvann kan være konsesjonspliktig etter vannressursloven. NVE er myndighet for grunnvannstiltak.

Vi ber også om at planbeskrivelsen oppdateres med de nye planretningslinjene for [klima og energi](#) som ble vedtatt 20. desember 2024 og [arealbruk og mobilitet](#), vedtatt 24. januar 2025.

Avslutningsvis viser vi til [Statsforvalterens forventninger til kommunal arealplanlegging for 2025](#) og til [overordnede føringer for kommunal planlegging innenfor Statsforvalterens ansvarsområde](#). Vi anbefaler nettsidene www.planlegging.no og [Miljøstatus](#).

Vi imøteser nærmere dialog om det videre arbeidet med reguleringsplanen.

Med hilsen

Gunhild Dalaker Tuseth
avdelingsdirektør

Eli Kristin Nordsiden
seksjonssjef

Klima- og miljøvernavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Medsaksbehandlere: Lise Økland, Javier Martínez Alarcón og Øystein Solaas

Kopi til:
Østfold fylkeskommune

Postboks 220

1702

SARPSBORG